

Salon kaupungin eettiset periaatteet

1. Johdon saatesanat

Olemme strategiassamme määrittäneet kaupungin vision ”Salo-joka päivä parempi”. Se tarkoittaa, että joka päivä olemme parempi kaupunki asukkaillemme, henkilöstöllemme ja yhteistyökumppaneillemme. Teemme joka päivä yhdessä töitä paremman Salon puolesta.

Kaupungin eettiset periaatteet on laadittu henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kaupungin konserniyhteisöille. Niiden tarkoituksena on tukea onnistumistamme palveluissa ja päätöksenteossa. Eettisten periaatteiden noudattaminen on osa korruption vastaista toimintaa ja varmistaa, että toimintamme on muutoinkin yleisesti hyväksyttävää. Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu, ja lainsäädäntö asettaa päätöksen teolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. (Kuntaliitto: Korruptio ja eettisyys kunnassa, 2018)

Kaupungin viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdolla on keskeinen vastuu toimia esimerkkinä eettisten periaatteiden noudattamisessa. Esimiesten tehtävänä on huolehtia, että henkilöstö saa riittävän perehdytyksen eettisten periaatteiden noudattamiseen.

Kaupungilla ja sen konserniin kuuluvilla kaupungin määräysvallassa olevilla tytäryhteisöillä on vastuu noudattaa eettisiä periaatteita.

Nämä eettiset periaatteet saatetaan myös kaupungin määräysvallassa olevalle tytäryhteisöille tiedoksi ja noudatettavaksi.

2. Kaupungin strategian mukaiset arvot

Kaupungin arvot ovat se perusta, jolle toimintamme rakentuu. Arvot ovat pysyvästi tavoiteltavia ja arvostettavina pidettäviä ominaisuuksia, jotka ohjaavat toimintaamme. Salon kaupungin arvot ovat:

- Asiakslähtöisyys
- Rohkeus
- Vastuullisuus
- Oikeudenmukaisuus.

Asiakslähtöisyys on sitä, että meidän on tunnettava sekä ulkoiset, että sisäiset asiakkaamme ja ymmärrettävä heidän tarpeensa myös yksilöinä. Meidän on kehitettävä palvelujamme yhdessä asiakkaittemme kanssa niin, että ne vastaavat heidän muuttuviin tarpeisiinsa ja tätä kautta rakentavat joka päivä parempaa Saloa.

Rohkeana kaupunkina tartumme uusiin asioihin ja mahdollisuuksiin avoimin mielin, opimme epäonnistumisesta, teemme yhteistyötä yli

rajojen sekä uskallamme tehdä myös vaikeita päätöksiä, jos ne merkitsevät parempaa tulevaisuutta Salolle.

Vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että jokainen on omalta osaltaan vastuussa kaupungistamme ja sen tulevaisuudesta. Vastaamme omista työ- ja luottamustehtävistämme, teemme sen mitä sovitaan, kehitämme toimintaamme ja jaamme osaamistamme. Muistamme, että sillä mitä teemme tai jätämme tekemättä, on vaikutusta pitkälle tulevaisuuteen yli sukupolvien.

Oikeudenmukaisella kaupungilla on yhdenmukaiset toimintatavat ja -periaatteet, joita noudatamme kaikessa kaupungin toiminnassa niin organisaation sisällä kuin suhteessa asiakkaisiin ja yhteistyökumppaneihin. Kaikille annetaan tasavertaiset mahdollisuudet tulla kuuluksi ja jokaista kohdellaan arvostavasti. Ongelmatilanteet ratkaistaan osapuolten näkemyksiä kunnioittaen.

3. Toiminnan eettisyyttä koskeva lainsäädäntö

Hyvän hallinnon periaatteet

Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Hallinnon oikeusperiaatteita ovat

- yhdenmukaisuus periaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin
- objektiivisuudenperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa
- suhteellisuudenperiaate, joka velvoittaa mitoittamaan keinot niin, ettei kenenkään oikeuksia tai etuja rajoiteta enempää kuin haitan tai vaaran poistaminen edellyttää
- luottamuksensuojaperiaate, joka on ennen muuta yksilön suoja julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neu-vontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus sekä viranomaisten yhteistyövelvoite.

Kuntalaissa määritetyt arvot

Kuntalain 1.2 § mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain 69 § 2:n mukaan kunnan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

4. Kaupungin eettiset periaatteet

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Kaupunki kohtelee kuntalaisia yhdenvertaisesti. Päätöksiä tehdessä samanlaisten tapausten tulee johtaa samanlaiseen ratkaisuun. Kaupunki ei aseta ketään perusteettomasti eri asemaan toisiin nähden syntymäperän, kansalaisuuden, uskonnon, sukupuolen, iän tai poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan tai näihin verrattavan syyn vuoksi. Kaupunki kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia.

Kaupunki edistää toiminnallaan naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tasa-arvolain säännösten mukaisesti.

Kaupunki edistää yhdenvertaisuutta ja ennalta ehkäisee syrjintää yhdenvertaisuuslain säännösten mukaisesti

Henkilöstöä palkattaessa pääsääntö on, ettei ketään suosita sukupuolen perusteella vaan pätevyys ja soveltuvuus tehtävään ratkaisevat. Kaupunki ei salli työpaikkakiusaamista, sukupuolista, rasistista tai seksuaalista häirintää eikä muutakaan sopimatonta käytöstä.

Kaupunki edistää kuntalaisten hyvinvointia ja alueen kestäväää kehitystä demokraattisia menettelytapoja noudattaen.

Henkilöstö

Kaupunki kohtelee henkilöstöään yhdenvertaisesti, tasa-arvoisesti ja reilusti sekä vastustaa kaikenlaista syrjintää. Henkilöstöllä on mielipiteen- ja sananvapaus sekä oikeus järjestäytymiseen. Kaupunki arvostaa henkilöstön osaamista, kokemusta ja erilaisuutta. Kaupungin toiminnassa ei hyväksytä työpaikkakiusaamista, ahdistelua, häirintää tai muutakaan sopimatonta käytöstä.

Henkilöstöllä on oikeus työskennellä turvallisessa ja terveellisessä työympäristössä. Kaupunki kehittää työhyvinvointia ja työturvallisuutta.

Esimiehet tuntevat kaupungin hyväksymät johtamisen periaatteet ja perustavat esimiestyönsä niihin.

Kaupungin strategisena kärkihankkeena on toimivan työyhteisön hanke, jonka toimenpiteillä edistetään hyvää johtajuutta ja toimivaa työyhteisöä.

Salon on savuton työpaikka.

Luottamus

Kaupunki pyrkii toiminnallaan lisäämään kuntalaisten luottamusta päätöksenteon asianmukaisuuteen ja puolueettomuuteen ja noudattaa toiminnassaan hyvän hallinnon periaatteita.

Asiat valmistellaan ilman, että jonkin yksittäisen henkilön, yrityksen tai yhteisön etua korostetaan yleisen edun kustannuksella. Kaupungin toiminnan ja hallintopäätösten ratkaisujen tulee olla objektiivisesti ja asiallisesti perusteltavissa.

Päätöksenteossa huolehditaan asioiden riittävästä selvittämisestä, vaihtoehtojen esittämisestä ja asianosaisten kuulemisesta. Päätökset perustellaan ja ilmoitetaan, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun, sekä mainitaan sovelletut säännökset. Hallintotoimen ankaruusaste sopeutetaan toimen yleisen laadun ja kulloinkin kysymyksessä olevan intressin tärkeyden mukaiseksi.

Kaupungin henkilökunta on ammattitaitoista ja asiantuntevaa. Henkilöstöä valittaessa tavoitteena on löytää kuhunkin tehtävään paras ja kyvykkäin henkilö. Henkilökunnan tulee hoitaa tehtävänsä asianmukaisella tavalla ja viivytyksettä.

Toiminnan ja laadun tulee olla kilpailukykyistä. Esimiesten tehtävänä on huolehtia, että jokainen tietää, mitä häneltä työssään edellytetään. Ylimmillä virkamiehillä on vastuu yksikkönsä tulostavoitteiden toteutumisesta.

Luottamushenkilöt edistävät kaupungin ja sen asukkaiden etua sekä toimivat luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Avoimuus

Kaupungin viestintä on avointa, ajankohtaista, ennakoivaa ja totuudenmukaista. Viestinnän tulee antaa kuntalaisille, joukkoviestimille, viranomaisille ja muille sidosryhmille riittävät tiedot päätöksenteosta ja palveluista.

Kaupungin asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia. Ainoastaan laissa säädetyt tiedot ovat salassa pidettäviä. Kaupunki huolehtii asiakirjojen ja tietojen asianmukaisesta saatavuudesta. Kuntalaisten ja asiakkaiden tiedot käsitellään niitä koskevien säädösten mukaisesti yksityisyyden suojaa kunnioittaen.

Kaupungin organisaation sisällä lähtökohtana on hyvä tiedonkulku. Avoin keskustelu edistää asioiden ja epäkohtien ratkaisemista. Palautteen antaminen ja vastaanottaminen ovat osa avoimuutta.

Kaupungin toimielinten kokoukset valtuustoa lukuun ottamatta ovat lähtökohtaisesti suljettuja. Suljetun kokouksen keskustelut ovat aina luottamuksellisia. Hyvän hallintokäytännön mukaista ei ole paljastaa ulkopuolisille suljetussa kokouksessa käytyjä keskusteluja.

Kaupungin henkilökunta ja luottamushenkilöt ovat vaitiolovelvollisia tehtävässään tietoonsa tulleista salassa pidettävistä tiedoista ja asiakirjoista.

Puolueettomuus, riippumattomuus ja korruption torjunta

Luottamushenkilöt ja henkilöstö toimivat yleisen edun mukaisesti, eivätkä tavoittele omaa yksityistä etua. Päätöksenteon tulee tapahtua ennalta määriteltyjen, yleisesti hyväksyttävien ja tasapuolisten periaatteiden mukaan. Jos käsiteltävänä olevaan asiaan liittyy seikka, joka voi aiheuttaa puolueettomuuden vaarantumisen, henkilö on esteellinen eikä voi osallistua asian käsittelyyn. Henkilöllä on ensisijaisesti itsellään vastuu esteellisyytensä arvioimisessa. Esteellinen henkilö ei voi ottaa osaa päätöksenteon mihinkään käsittelyvaiheisiin.

Läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi. Henkilökohtainen etu ei saa vaikuttaa millään tasolla päätöksentekoon. Toiminnan hyväksyttävyyden arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miltä toiminta näyttää ulkopuolisen silmin. Kaupungin toiminnassa ei sallita minkäänlaisia väärinkäytöksiä tai vilpillistä toimintaa, eikä kaupungin omaisuutta tai varoja saa käyttää oman edun tavoitteluun.

Kaupunki vastustaa korruptiota kokonaisuudessaan. Kaupungin henkilöstö ja luottamushenkilöt eivät saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä tai antaa lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan tai joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai luottamustoimessa.

Kaupunki noudattaa eturistiriitojen arvioinnissa Kuntaliiton yleiskirjeen 17/2017, 21.6.2017 mukaisia ohjeita. Yleiskirje on tämän ohjeen liitteenä. Liitteenä on myös Oikeusministeriön korruptiontorjunta.fi -nettisivun ohjeet korruption tunnistamisesta.

Kaupunki edistää tervettä kilpailua eikä osallistu sellaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena tai mahdollisena seurauksena on toimivan ja reilun kilpailun rajoittuminen tai estyminen. Kaikissa hankinnoissa noudatetaan hankintoja ohjaavaa lainsäädäntöä sekä kaupungin hankintaohjeita. Pääperiaatteina ovat hankintojen avoin ja tehokas kilpailuttaminen sekä kaikkien tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Kaupungin henkilökuntaan kuuluvan tulee välttää sellaisia henkilökohtaisia sivutoimia tai toimintaa, jotka voivat olla ristiriidassa heidän velvollisuuksiensa kanssa kuntaa kohtaan. Viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksistaan kuntalain mukaisesti. Henkilön tulee itse huolehtia siitä, että hänen tekemänsä sidonnaisuusilmoitus on ajantasainen.

Asiakaslähtöisyys

Kaupungin tavoitteena on palvelujen korkea laatu, vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus. Kaupunki kerää ja ottaa vastaan palautetta ja arvioi säännöllisesti palvelujensa laadun. Päätöksenteossa ja palvelujen järjestämisessä asukkaiden

näkemykset otetaan huomioon. Kaupunki huolehtii siitä, että asukkailla on keinoja näkemystensä esiin tuomiseen. Kaupunki huolehtii, että kuntalaisilla ja palvelujen käyttäjillä on monipuoliset mahdollisuudet osallistua kaupungin toimintaan. Viranhaltija neuvoo kuntalaista julkisten palvelujen käytössä ja viranomaisen käsiteltävänä olevissa asioissa. Asiakkaita kohdellaan kunnioittavasti ja asianmukaisella tavalla. Asiakirjojen ja päätösten kieli on selkeää ja ymmärrettävää. Viestinnässä otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet. Asiakasta informoidaan asian käsittelystä. Asiat käsitellään ilman aiheetonta viivytyksiä.

5. Valvonta

Kunnan hallintoon kohdistuva yleinen valtioneuvoston valvonta perustuu pääasiassa kunnallisvalitukseen sekä yleisten laillisuusvalvojien, eli valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen, toimintaan. Aluehallintovirasto voi kantelun perusteella tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaisesti.

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta. Ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumatonta valvontaa, kun taas sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seurantaa. Ulkoinen valvonta jakaantuu tarkastuslautakunnan arviointiin ja lakisääteiseen tilintarkastukseen. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, jonka apuna johto voi käyttää sisäistä tarkastusta. Sisäisen valvonnan toteuttamisessa johto voi käyttää apunaan sisäistä tarkastusta, jolla varmistetaan sisäisen valvonnan toimivuus. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää johdolle, onko organisaation toiminta tavoitteiden, päämäärien ja toimintaperiaatteiden sekä säädösten ja määräysten mukaista. Sisäinen tarkastus tukee toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän kehittämistä. Sisäisellä tarkastuksella on myös tärkeä rooli kunnan eettisyyden arvioinnissa.

6. Väärinkäytösten käsittely

Jokainen johtaja ja esimies vastaa osaltaan siitä, että eettiset periaatteet ja käytännön toimintatavat saatetaan henkilöstön tietoon.

Eettisten periaatteiden ja käytännön toimintatapojen vastainen toiminta heikentää sidosryhmien luottamusta kaupunkiin ja saattaa aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia tai henkilökohtaisia riskejä. Jokaisella on velvollisuus ilmoittaa epäillyistä ja havaituista rikkomuksista välittömästi. Kaikki ilmoitukset vilpillisestä toiminnasta selvitetään ja tarvittaessa ryhdytään myös oikeudellisiin toimiin.

Henkilöstön on raportoitava havaitsemansa merkit mahdollisista väärinkäytöksistä tai rikkomuksista esimiehelleen tai sisäiselle tarkastajalle.

Liitteet

Liite 1; Kuntaliiton yleiskirje 17/2017, 21.6.2017

Liite 2; Ohjeet korruption tunnistamisesta (Oikeusministeriö/
korruptiontorjunta.fi)